

Formandens beretning for året 2014, afgivet i Vedersø d. 3.1.2015

Af Søren Dosenrode,
formand, Kaj Munk Selskabet

Velkomst

(Red. Da Søren Dosenrode grundet sygdom var fraværende, fremlagde næstformand Peter Øhrstrøm beretningen, baseret på formandens talemanuskript, som her gengives).

Selskabets aktiviteter

Medlemstallet ligger stabilt på omkring 125. Det er på sin vis positivt, men der er behov for ca. 75 medlemmer til, for at vi kan udgive *Munkiana*, og have nok medlemmer til bestyrelsen. Forslår, at der bruges tid under dagsordnens punkt Eventuelt på at tale om hvervning.

Økonomien er OK; Jørgen Albretsen uddyber senere.

Bestyrelsesmøde i Aalborg:

- Kaj Munk Seminar 2015: Kaj Munk under besættelsen. Samme model som de tidligere år. Fredag til søndag, men hovedprogrammet om lørdagen. Det ligger i kortene: i 2011 var temaet KM og 1920'erne; i 2013 var det KM i 1930'erne ... (Red. Seminaret måtte desværre aflyses grundet for få tilmeldte).
- Fremtiden. Selskabet har det fint. Men vi skal til at overveje, hvad vi gør med *Munkiana*, når Kaj Munk Forskningscentret indskrænker sin drift til sommer. Der planlægges i den sammenhæng et arrangement til

maj (Red. blev til arrangementet Valdemarsdag) (evt. orientering om fremtidsplanerne?).

Selskabet udgav 3 numre af *Munkiana* – en stor tak til Peter Øhrstrøm og Jørgen Albretsen:

- Det første nummer (Red. 53) indeholdt Kaj Munks vigtige prædiken i Københavns Domkirke, og den sidste nytårsprædiken. Der var tale om et særnummer i anledning af markeringen af 70-året.
- De to andre numre (Red. 54 & 55) var traditionelle udgaver (evt. fortælle kort om indholdet).

2014: Et Kaj Munk år

Søger man på Kaj Munk på internettet får man op 0.29 sekunder 345.000 hits, det er flot!

Hvis man frem til årtusindskiftet kunne beklage sig over den manglende anerkendelse af Kaj Munk, er det en saga blot. Staten har anerkendt Kaj Munk både ved at yde stor økonomisk støtte til Kaj Munk Forskningscentret, ved at oprette stiftelsen Kaj Munks Præstegård i Vedersø, og seneste ved at markere 70-årsdagen for mordet i Københavns Domkirke, med deltagelse af Dronningen. Det er svært at komme i tanke om andre danskere, ud over Grundtvig og Kierkegaard, der på lignende måde er blevet anerkendt.

Det er ikke kun 'statsligt' interessen for Kaj Munk har været stor. Kaj Munk Selskabets solide eksistens viser, at der er en folkelig opbakning, og de mange avisartikler og bøger viser det samme.

Der er i årets løb blevet udgivet en række bøger, hvor de fleste har

medlemmer af Selskabet som enten redaktør eller bidragydere. Lad mig nævne nogle af dem:

- Carl P. Behrens og Jon Høgh har samlet og redigeret antologien: *Vedersø Lolland Retur*, der er en indgående skildring af digterpræsten Kaj Munks liv og levned. Ud over de to, har bl.a. Ricardt Riis og Peter Øhrstrøm bidraget. Med den nye bog *Vedersø Lolland Retur* får man det store overblik. Vel at mærke uden berøringsangst, i en række artikler forfattet af udvalgte skribenter, der hver for sig og sammen, giver masser af ny viden om digterpræsten.
- Per Stig Møller udgav i 2000 den vigtige bog *Munk*, der var med til at vække interessen for Kaj Munk. Et par år senere kom den lille *Mere Munk*. I december blev de to genudgivet som et samlet bind: *Kaj Munk: Digter, præst og urostifter*. En central bog.¹
- Søren Daugbjerg udgav: *Kaj Munk og Lolland – Mennesker Munk Mødte*, og fik bogen anmeldt i *Munkiana* af Jørgen Albretsen.
- Svend Aage Nielsen udgav: *Kaj Munk: "Jeg beder virkelig meget undskyld..."* en bog, der indeholder kapitler bl.a. om Kaj Munks forældre, som er centrale. Bogen er anmeldt

1 (Red.) I marts 2015 udkom, også af Per Stig Møller: *Aldrig skal Danmark dø: Kaj Munks avisdigte 1940 og censuren på Kristeligt Dagblads Forlag*. Bogen indeholder bl.a. de månedlige avisdigte fra året 1940, trykt i *Berlingske Aftenavis*. I 1941 blev digtene, hvoraf flere var redigeret og omskrevet, udgivet i *Navigare Necesse*. Bogen indeholder begge versioner (anmeldt i *Munkiana* nr. 56).

bl.a. i *Munkiana* af Peter Øhrstrøm.

- Dosenrode, Iversen og Lodberg udgav antologien *Kaj Munk og Teologien*; der forsøget at indkredse Kaj Munks teologi. Der er tale om et tema, der har været negligeret. Ricardt Riis, Peter Øhrstrøm og Søren Dosenrode fra Selskabet leverede bidrag.
- Knud Erik Andersen, Jon Høgh og Lisbeth Lunde Lauritsen har udgivet boget "*Der skal komme en stor fredens dag engang*". En historie om præsten og digteren Kaj Munk, krigen og Vedersø Præstegård. Hvis vi skal give viden om Kaj Munk videre, er det centralt, at få det ind i skolerne. Det er denne meget priværdige opgave forfatterne har påtaget sig. Sidste gang, der blev udsendt et større, samlet undervisningsmateriale om Kaj Munk, var helt tilbage i 1948. Nu foreligger endelig et nyt i form af bogen. Titlens første led er et citat fra skuespillet *Niels Ebbesen*.

Så man må da sige, at der er skrevet og udgivet om Kaj Munk i året, der gik.²

Og det er ikke nogen hemmelighed, at Ricardt Riis har skrevet endnu et værk (Red. Bogen er endnu ikke udkommet, titel *Mennesket, robot eller person – en filosofisk-teologisk gennemgang af Kaj Munks skuespil "Fra Tidehvervet"*) og

2 (Red.) Desuden bør her nævnes bogudgivelserne i 2015 på Bollerup Boghandels Forlag, Ringkøbing: 1) *Kaj Munk: Til de kærester af mine landsmænd, børnene. Jesus' Historier, Danmark, Knaldperler*. Undervisningsbog for grundskolen ved Jon Høgh. 2) *Den blaa Anemone* af Kaj Munk. Genudgivelse bl.a. indeholdende originalmanuskriptet. 3) *Knaldperler* af Kaj Munk. Genudgivelse bl.a. med indledende kapitel af Lisbeth Lunde Lauridsen.

at Søren Dosenrode er ved at lægge sidste hånd på en antologi, der skal være en introduktion til Kaj Munks liv og værk (Red. *Kaj Munk – Manden og Værket*, udkom Valdemarsdag 2015).

Derudover ved jeg, at der holdes mange foredrag om Kaj Munk; tak for det, det er centralt – husk I kan rekvirere gamle *Munkiana*, til at dele ud m.h.p. at hverve nye medlemmer.

Blandede meddelelser

Det er med beklagelse, at vi har erfaret, at Lisbeth Lunde Lauritsen har sagt sin stilling som daglig leder for Kaj Munks Præstegaard op. Lisbeth har ydet en stor indsats for at opbygge Vedersø Præstegård, og har ligeledes bidraget væsentligt til at udbrede kendskabet til Kaj Munk – hendes meget levende fortælling om Kaj Munk vil blive savnet.

[Ordet frit til debat og spørgsmål]

Referat af generalforsamlingen

*Af Jørgen Albrechtsen,
kasserer, Kaj Munk Selskabet*

Vedersø Kulturcenter lørdag den 3. januar 2015 kl. 13.15

I alt 23 var tilmeldt.

Fra bestyrelsen var til stede:

Næstformand Peter Øhrstrøm, kasserer Jørgen Albrechtsen, Anna Saarp Brinth og Ricardt Riis. Afbud fra formand Søren Dosenrode grundet sygdom.

Dagsorden ifølge vedtægternes §11.

- a) Valg af dirigent, referent og stemmetællere.
Næstformand Peter Øhrstrøm bød

velkommen og foreslog på bestyrelsens vegne Jens Kristian Lings som dirigent.

Jens Kristian Lings blev valgt og kunne konstatere, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

Som referent blev Jørgen Albrechtsen valgt.

Som stemmetællere blev Carl P. Behrens og Jørgen D. Grønbæk valgt.

- b) Formanden aflægger beretning om Selskabets virke i det forløbne år. Næstformand Peter Øhrstrøm aflagde på vegne af formand Søren Dosenrode dennes skriftlige beretning, som er trykt i dette nummer af *Munkiana*, side 36 - 38. Beretningen blev godkendt. Peter Øhrstrøm og Jon Høgh, begge medlemmer af bestyrelsen for Præstegården, supplerede med oplysninger om, at Ringkøbing-Skjern Museum, som forestår den daglige drift af Præstegården, var i fuld gang med at finde en afløser for Lisbeth Lunde Lauridsen som daglig leder af Præstegården.
- c) Kassereren forelægger det reviderede regnskab til godkendelse. Jørgen Albrechtsen fremlagde det reviderede regnskab. Regnskabet blev godkendt uden kommentarer.
- d) Valg af formand.
Den nuværende formand havde meddelt, at han genopstiller. Søren Dosenrode blev genvalgt som formand uden modkandidater.
- e) Valg af 2 bestyrelsesmedlemmer og 2 suppleanter.
Bestyrelsesmedlemmer: Jørgen Albrechtsen og Peter Øhrstrøm er på valg og

bestyrelsen foreslår genvalg. Begge blev genvalgt.

Suppleanter: Bestyrelsen foreslår genvalg af Carl P. Behrens som første suppleant og Kjeld Roger Henriksen som anden suppleant.

Carl P. Behrens meddelte, at han ikke ønskede at genopstille som første suppleant. Jon Høgh blev foreslået som ny første suppleant. Jon Høgh blev nyvalgt som første suppleant, Kjeld Roger Henriksen blev genvalgt som anden suppleant.

f) Valg af revisor og revisorsuppleant.

Bestyrelsen foreslår genvalg af Per Mikkelsen og Jørgen D. Grønæk. Begge blev genvalgt.

g) Fastlæggelse af kontingent.

Bestyrelsen foreslog kontingentet uændret til 175 kr. Dette blev vedtaget.

h) Behandling af indkomne forslag.

Der var ikke indkommet forslag.

i) Eventuelt, herunder forslag til aktiviteter.

Peder Jørgensen fremførte, at han ikke synes, Kaj Munk 'sælger mere' ikke kun i direkte betydning, hvad angår litteratur af og om Munk men specielt, hvad angår bevidstheden om granitkorset på Hørbylund Bakke. Måske dette kunne synliggøres noget mere.

Terkel Berg Sørensen anførte hertil, at hvis man fik autoværnet foran granitkorset fjernet, ville det rent bogstaveligt gøre dette mere synligt. Autoværnet stammer fra tiden, hvor

det var hovedvejen, der gik lige forbi med tæt og tung trafik. Han opfordrede bestyrelsen til at tage kontakt til Ikast Brande Kommune desangående.

Hanne Munk replicerede, at der er megen ny litteratur publiceret om Munk, og at han er på kulturkanon for scenekunst, så synligheden er der. Hvad granitkorset angår, mindede Hanne Munk om Lise Munks ord, at der skulle ikke være nogen indskrift på korset, for hvis en dag ingen længere kan huske, hvorfor det granitkors står der, så kan man lige så godt fjerne det.

Jens Kristian Lings bemærkede, at Kaj Munk selskabet måske næste år skulle afholde generalforsamling i Præstegården, for at undgå, at der er forsamling i salen ved siden af i Kulturcentret med 'støj' til følge, som det nu har været tilfældet i to år. Jon Høgh supplerede, at det er muligt at få mad fra Kulturcentret bragt ud til møder i Præstegården. Bestyrelsen vil prøve at få arrangeret næste års generalforsamling i Præstegården.

Hermed sluttede generalforsamlingen, hvorefter cand.pæd. ph.d. Knud Erik Andersen holdt foredrag med titlen "Kaj Munk og Norge – Norge og Kaj Munk" (Red. Se Knud Erik Andersens artikel med samme titel i *Munkiana* nr. 56 side 40-55).

Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig med genvalg af Peter Øhrstrøm som næstformand og Jørgen Albretsen som kasserer.

09.11.2015
Jørgen Albretsen